



AIHT

Agencija za nadzor nad tržištem BiH
Агенција за надзор над тржиштем БиХ
Market surveillance Agency of B&H



BILTEN

O NESIGURNIM PROIZVODIMA NA
TRŽIŠTU BOSNE I HERCEGOVINE

Nesigurni proizvodi

Savjeti za potrošače

Godina 6, broj 6, mart 2020. godine



IMPRESUM

Osnivač i izdavač

Agencija za nadzor nad tržištem
Bosne i Hercegovine

Za izdavača

direktor
dr. Aleksandar Golijanin, dipl.ing.geol.

Glavni i odgovorni urednik

Mladen Batković, dipl. ing. maš.

Članovi redakcije

mr.sc. Dražan Primorac, dipl. ing. saob.
mr.sc. Samir Bekto, dipl. ing. maš.
Mićo Drljo, mr. dipl. ing. maš.
Lidija Lovrić, dipl. ing. hem.
Danka Krajišnik, prof. eng. jezika
Gordana Krsmanović Kusmuk, dipl. oec.,
LL.M. Eur. Int.
Edin Čerimagić, dipl. ing. građ.

Dizajn

Agencija za nadzor nad tržištem
Bosne i Hercegovine

Tiraž

100 primjeraka

Bilten je moguće preuzeti u elektronskom
obliku na internet stranici Agencije
www.annt.gov.ba

Bilten izlazi jednom godišnje

Prilikom preuzimanja podataka iz ovog
izdanja, obavezno navedite izvor!

PREDGOVOR	3
Proaktivni nadzor u 2019. godini	4
Dječije stolice za hranjenje	5
Stolovi za vanjsku upotrebu	6
Plutajući proizvodi - sjedalice	7
Plutajući proizvodi za rekreaciju	8
Igračke ljigavci	9
Ventilatorske sobne grijalice	10
Svjetlosni lanci	11
LED sijalice	12
Ručne električne vibracione brusilice	13
Samobalansirajući električni skuteri	14
Savitljive vodonepropusne trake	15
Stolarija - prozori	16
Rezultati nadzora u 2019. godini	17
Proizvodi sa ozbiljnim rizikom	20

PREDGOVOR



Poštovani,

Kao potrošač svakodnevno dolazite u kontakt sa mnoštvom različitih neprehrambenih proizvoda. Često pri tome ne razmišljate previše o njihovoj sigurnosti. Umjesto toga, pretpostavljate da su npr. dječije igračke ili biciklističke kacige sigurne za upotrebu. Jednim dijelom ste upravu, svi neprehrambeni potrošački proizvodi počevši od fenova za kosu do složenih mašina moraju da ispunjavaju zahtjeve iz važećih propisa i širok spektar sigurnosnih standarda da bi se mogli prodavati. Međutim, postoje nesavjesni proizvođači koji se ne pridržavaju svih propisa i standarda i time ugrožavaju sigurnost potrošača, ali i narušavaju poštenu konkurenciju među poslovnim subjektima na tržištu.

Zato je postizanje najvećeg mogućeg nivoa sigurnosti proizvoda važan dio politike zaštite potrošača naše zemlje i važan zadatak organa koji je provode. Drugim riječima, nadzor nad tržištem u Bosni i Hercegovini se vrši sa ciljem zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača. Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine i inspekcijски organi entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kontinuirano su posvećeni zaštiti potrošača od nesigurnih proizvoda. Agencija, kao dio svoje nadzorne funkcije, u saradnji sa inspektoratima, sistematski provjerava poštivanje propisa i standarda i osigurava da se nesigurni proizvodi uklone sa tržišta ili usklade, ukoliko je usklađivanje moguće. Dosljedno i sistematski se obavljaju efikasne kontrole na tržištu, uzimaju se uzorci proizvoda i provjeravaju se zahtjevi, koji se odnose na sigurnost proizvoda.

U ovom izdanju Biltena dajemo podatke o proizvodima koji su kontrolisani u protekloj 2019. godini. U Biltenu smo sumirali informacije za potrošače o proizvodima sa ozbiljnim rizikom i dali praktične savjete o tome kako da prilikom kupovine razlikujete sigurne od nesigurnih proizvoda. Novina u odnosu na prethodna izdanja je dodatak sa podacima i fotografijama nesigurnih proizvoda, radi njihove lakše identifikacije.

ZAPAMTITE: Informisan potrošač je zaštićen potrošač!

Sigurnost na 1. mjestu!



S poštovanjem,

Redakcija Biltena



Kako bi se utvrdilo da li određene grupe proizvoda, koje se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, ispunjavaju sigurnosne zahtjeve iz propisa koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine je u saradnji sa inspektoratima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u 2019. godini realizovala proaktivni nadzor 23 grupe neprehrambenih potrošačkih proizvoda u skladu sa Godišnjim planom nadzora nad tržištem za 2019. godinu.

Grupa proizvoda	Pravni osnov
1. Dječije hodalice 2. Dječije stolice za hranjenje 3. Trotinetai za djecu 4. Stolovi za vanjsku upotrebu 5. Igračke sa laserskim lampama 6. Laserski pokazivači 7. Plutajući proizvodi - sjedalice 8. Plutajući proizvodi za rekreaciju 9. Igračke (migracija određenih elemenata)	Zakon o općoj sigurnosti proizvoda („Službeni glasnik BiH”, broj 102/09)
10. Igračke (sadržaj ftalata)	Odluka o ograničavanju stavljanja na tržište igračaka i proizvoda za djecu koji sadrže ftalate („Službeni glasnik BiH”, broj 04/10)
11. Električni fenovi za kosu 12. Električne svjetiljke – stonene i sobne lampe 13. Svjetlosni lanci 14. Kvarcne sobne grijalice 15. Ventilatorske sobne grijalice	Naredba o električnoj opremi namijenjenoj za upotrebu unutar određenih naponskih granica („Službeni glasnik BiH”, broj 98/09)
16. LED sijalice	Naredba o elektromagnetnoj kompatibilnosti („Službeni glasnik BiH”, broj 41/10)
17. Ručne električne vibracione brusilice 18. Samobalansirajući električni skuteri (hoverbordi)	Naredba o sigurnosti mašina („Službeni glasnik BiH”, broj 04/10)
19. Kacige za bicikliste i korisnike skejtborda i koturaljki 20. Plutajuća pomagala 21. Zaštitna / sigurnosna obuća	Naredba o ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni glasnik BiH”, broj 75/10)
22. Savitljive vodonepropusne trake 23. Stolarija - prozori	Zakon o građevinskim proizvodima u FBiH („Službene novine FBiH”, broj 78/09) Zakon o građevinskim proizvodima u RS („Službeni glasnik RS”, broj 5/12)

DJEČIJE STOLICE ZA HRANJENJE



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine dječijih stolica za hranjenje savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li se na proizvodu nalaze obavezne oznake / informacije?

Na proizvodu se trebaju nalaziti sljedeće oznake / informacije:

- naziv ili trgovačka marka proizvođača ili uvoznika,
- „**UPOZORENJE – Nikad ne ostavljajte dijete bez nadzora.**” (Uz upozorenje se može koristiti i simbol kao na slici desno),



- podaci za identifikaciju proizvoda (npr. broj modela, naziv ili drugi načini identifikacije proizvoda),
- ukoliko se plastična ambalaža koristi za pakovanje, ista mora biti vidljivo označena sa sljedećim ili sličnim upozorenjem „UPOZORENJE - držati plastičnu ambalažu dalje od djece kako bi se izbjeglo gušenje“. Informacije za potrošače na mjestu prodaje moraju sadržavati sljedeće:
 - naziv ili trgovačku marku proizvođača ili uvoznika,
 - podatke za identifikaciju proizvoda (npr. broj modela, naziv ili drugi načini identifikacije proizvoda),
 - izjavu: „Ovaj proizvod je namijenjen za djecu starosti do 3 godine koja mogu samostalno sjediti ili maksimalne težine do 15 kg“,
 - broj standarda BAS EN 14988:2018 ili EN 14988:2017.

➤ Da li je uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti priloženo uz svaku dječiju stolicu i mora biti napisano na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Uputstvo mora sadržavati sljedeća upozorenja i druge informacije:

- „Upozorenje: Nikad ne ostavljajte dijete bez nadzora“,
- „Upozorenje: Uvijek koristite sigurnosne pojaseve“,
- „Upozorenje: Opasnost od pada. Ne dozvolite djetetu penjanje na proizvod“,
- „Upozorenje: Ne koristite proizvod ako svi dijelovi nisu ispravno pričvršćeni i podešeni“,
- „Upozorenje: Vodite računa o riziku od otvorenog plamena i ostalih izvora toplote u blizini proizvoda“,
- „Upozorenje: Vodite računa o riziku od naginjanja kad se dijete može odgurnuti od stola ili bilo kojeg drugog predmeta“,
- montažnu skicu, listu i/ili opis svih dijelova i alata potrebnih za sastavljanje, te dijagram vijaka i drugih mehanizama za zaključavanje,
- izjavu da se ne koristi stolica za hranjenje dok dijete ne može samostalno sjediti,
- izjavu da se ne koristi stolica za hranjenje ako je bilo koji dio slomljen, oštećen ili nedostaje,
- preporuke za čišćenje i održavanje, ako je primjenjivo,
- izjavu da dodatni pojasevi, osim onih koje je ugradio proizvođač, ispunjavaju standard BAS EN 13210,
- izjavu da se uvijek koriste uređaji za parkiranje kada se proizvod ne kreće i kada ima više od dva točka,
- izjavu da se djeca drže što dalje tokom sklapanja i rasklapanja proizvoda da se izbjegnu moguće povrede,
- izjavu da je proizvod namijenjen za djecu starosti do 3 godine koja mogu samostalno sjediti ili maksimalne težine do 15 kg.

➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine dječije stolice za hranjenje možete provjeriti sljedeće:

- otvori na dječijoj stolici trebaju biti manji od 7 mm ili veći od 12 mm, te dubine manje od 10 mm,
- svi dostupni rubovi i uglovi na stolici trebaju biti zaobljeni i zakošeni i ne smiju biti oštri,
- širina sigurnosnog pojasa treba biti najmanje 19 mm,
- rastojanje od površine sjedišta do vrha naslona za ruke treba biti najmanje 140 mm,
- dužina naslona za leđa, u uspravnom položaju, treba biti najmanje 250 mm.

Dječija stolica za hranjenje je samostojeća stolica, obično visine kao trepezarijski stol, koja je namijenjena za dijete starosti do tri godine koje može samostalno sjediti.

PRAVNI OSNOV

Da bi se dječije stolice za hranjenje mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju biti sigurne u skladu sa **Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).



STOLOVI ZA VANJSKU UPOTREBU

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Stolovi za vanjsku upotrebu mogu se koristiti za kućnu i javnu upotrebu, te za kampovanje. Stolovi za vanjsku upotrebu moraju biti tako konstruisani da ne uzrokuju nikakve povrede za korisnika kad ih koristi u skladu sa predviđenom namjenom i uputama proizvođača.

PRAVNI OSNOV

Da bi se stolovi za vanjsku upotrebu mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju biti sigurni u skladu sa **Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

Prilikom kupovine stolova za vanjsku upotrebu savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li je uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti priloženo uz svaki sto za vanjsku upotrebu koji se nalazi u prodaji i mora biti napisano na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Uputstva za upotrebu moraju sadržavati minimalno sljedeće informacije:

– na vrhu uputstva mora biti napisan tekst: „VAŽNO, SAČUVATI ZA BUDUĆU UPOTREBU - PROČITATI PAŽLJIVO“ (pisano veličinom slova ne manjom od 5 mm),

– naziv i adresu proizvođača / distributera / dobavljača,

– podatke o namjeni stola (za kućnu upotrebu, kampovanje ili javnu upotrebu),

– upute za sklapanje, ako je primjenjivo,

– upute za čišćenje i održavanje, ako je primjenjivo,

– za stolove koji imaju otvor za suncobran, ali nisu namijenjeni da podupiru sam suncobran, upozorenje koje navodi da se suncobran mora uvijek koristiti sa odgovarajućom podlogom.



➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine stolova za vanjsku upotrebu možete provjeriti sljedeće:

- svi rubovi i uglovi stolova koji dolaze u direktan kontakt sa korisnikom tokom upotrebe moraju biti zaobljeni i zakošeni i ne smiju biti oštri kako ne bi prouzrokovali povredu korisnika,
- dostupni otvori na dnu nogu stola i na drugim cjevastim dijelovima stola trebaju biti manji od 7 mm ili veći od 12 mm, te dubine manje od 10 mm.

Najčešći nedostaci utvrđeni tokom laboratorijskih ispitivanja stolova za vanjsku upotrebu, odnosili su se na sljedeće:

- neodgovarajuću stabilnost stolova i
- nedovoljnu izdržljivost stolova.

PLUTAJUĆI PROIZVODI - SJEDALICE



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine plutajućih sjedalica savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Nalaze li se na proizvodu obavezne oznake / informacije?



Na proizvodu se trebaju nalaziti sljedeće informacije:

UPOZORENJE - RIZIK OD PREVRTANJA

- ne pruža zaštitu od utapanja,
- uvijek u cijelosti napuhati sve vazdušne komore,
- koristiti samo pod stalnim nadzorom u neposrednoj blizini djeteta,
- ne izostavljati nijednu komponentu (ako je primjenjivo na proizvod).

NE KORISTITI

- korisnik čiji su starost ili težina ispod ili iznad označene kategorije,
- u dubini u kojoj dijete može stajati,
- u valovima koji se lome,
- u kadama za kupanje.

Na proizvodu klase A trebaju se nalaziti i sljedeće informacije:

- oznaka tipa proizvoda: trgovačko ime ili model ili kod,
- riječi: „Nije igračka za vodu”,
- uvijek nadgledati u neposrednoj blizini djeteta,
- sposobnost sjedenja uspravno kao polazna tačka za korištenje plutajućih sjedalica (namijenjeno djeci koja mogu samostalno sjediti uspravno),
- masa: . . .do . . . kg; (samo za orijentaciju: ova masa odgovara starosnoj grupi od . . .do . . . godine),
- broj standarda BAS EN 13138-3:2016 ili EN 13138-3:2014.

➤ Nalaze li se informacije za potrošače prilikom kupovine na mjestu prodaje?

Na mjestu prodaje ili na pakovanjima plutajućih proizvoda treba se nalaziti naljepnica sa specifičnim podacima o proizvodu (tabela sa klasom plutajućeg pomagala, težinom korisnika i upozorenja: ne štiti od utapanja, upotrebljavati samo pod stalnim nadzorom). Naljepnica se može nalaziti i na proizvodu ako se on nalazi unutar providnog pakovanja koje omogućava da se naljepnica jasno vidi. U naljepnici na pakovanju, veličina i klasa plutajućeg pomagala mora se označiti znakom √ u odgovarajućem dijelu.

Klasa	Težina korisnika (kg)					
	0-11	11-16	16-22	22-30	30-40	40-50
1		√				
2						
3						
4						

➤ Je li uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Gdje je primjenjivo, moraju biti navedene (barem na propratnom letku) informacije o tome kako proizvod napuhati, ispuhati i zatvoriti ventile za napuhavanje, kako ispravno postaviti, skinuti, te održavati plutajuću sjedalicu. Potrebno je također navesti prikladnost plutajuće sjedalice za namijenjenog korisnika, te upozorenje o riziku zaglavljivanja djeteta unutar sjedalice, upozorenje o riziku od gušenja uslijed gutanja dijelova plutajućeg pomagala, te punu poštansku adresu proizvođača.

➤ Ima li proizvod vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine plutajućih sjedalica obratiti pažnju na sljedeće:

- Plutajuće sjedalice moraju imati najmanje dvije odvojene vazdušne komore i moraju biti opremljene ventilima koji omogućavaju zatvaranje čak i kada je čep u potpunosti uklonjen. Čepovi moraju biti spojeni na tijelo ventila;
- Dizajn i izgled plutajućih sjedalica ne smije izazvati utisak igračke za vodu. Na plutajućoj sjedalici ne smiju postojati elementi igračke niti strukture iznad nivoa vode, kao npr. imitacije životinja, strukture automobila, brodova ili drugi elementi koji podsjećaju na igračke za vodu i ne smiju postojati strukture za hvatanje vjetra, npr. baldahin / nadstrešnica ili suncobran.

Plutajući proizvodi – sjedalice su plutajuća pomagala koja se koriste za privikavanje djeteta na vodu i vodeno okruženje, kao predušlov za učenje plivanja.

PRAVNI OSNOV

Da bi se plutajući proizvodi za učenje plivanja - plutajuće sjedalice mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju biti sigurne u skladu sa **Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).



PLUTAJUĆI PROIZVODI ZA REKREACIJU

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Plutajući proizvodi za rekreaciju koji se koriste na i u vodi, su proizvodi čije plutanje se postiže putem napuhavanja ili ugrađenih plutajućih materijala. Ovi proizvodi su namijenjeni samo plivačima, ne pružaju zaštitu od utapanja i nisu lična zaštitna oprema.

PRAVNI OSNOV

Da bi se plutajući proizvodi za rekreaciju mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju biti sigurni u skladu sa **Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

Prilikom kupovine plutajućih proizvoda za rekreaciju savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Nalaze li se na proizvodu obavezne oznake / informacije?

Na proizvodu klase A trebaju se nalaziti simboli koji izražavaju sljedeća upozorenja:

- ne pruža zaštitu od utapanja,
- samo za plivače,
- rizik od zarobljavanja ako veličina nije prikladna (samo za prstenove),
- ne koristiti na vjetrovitom moru,
- ne koristiti u morskim strujama,
- nije za djecu od __ godina i mlađu,
- napuhati sve vazdušne komore u cijelosti,
- broj korisnika, odrasli / djeca,
- uvijek nadgledati djecu u vodi,
- maksimalni kapacitet opterećenja,
- izbjegavati zarobljavanje, osigurati dobro prijanjanje (samo za prstenove),
- sigurna udaljenost do obale. . .m,
- koristiti samo u bazenu (ako je to odluka proizvođača).



➤ Nalaze li se informacije za potrošače na mjestu prodaje / na pakovanjima?

Informacije na mjestu prodaje moraju biti navedene na ambalaži ili na način da su uočljive za potrošače npr. kroz providno pakovanje.

Opće informacije koje se trebaju nalaziti na pakovanju su:

- naziv i adresa dobavljača,
- tip proizvoda i oznaka,
- slika ili dijagram koji prikazuje osnovni oblik i dimenzije proizvoda,
- broj standarda BAS EN ISO 25649-2:2019 (EN ISO 25649-2:2017).

Dodatne informacije koje trebaju imati proizvodi klase A su:

- upozorenja i ograničenja koje se odnose na upotrebu i primjenu,
- maksimalni broj korisnika i maksimalni kapacitet opterećenja.

Upozorenja i ograničenja se prikazuju putem odgovarajućih sigurnosnih simbola.

➤ Je li uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti napisano na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Uputstvo mora sadržavati informacije za instalaciju, korištenje, održavanje, popravljavanje i skladištenje proizvoda. U slučajevima jednostavne konstrukcije i upotrebe, informacije mogu biti štampane na proizvodu.

➤ Ima li proizvod vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine plutajućih proizvoda za rekreaciju možete provjeriti sljedeće:

- ventili i čepovi ne smiju smetati korisnicima na unaprijed određenim položajima za sjedenje,
- svi dostupni rubovi i uglovi trebaju biti zaobljeni ili uklonjeni,
- ne smije biti opasnih isturenih dijelova.

IGRAČKE LJIGAVCI



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine igračkaka savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:



- birajte igračke od poznatih, provjerenih proizvođača,
- ne kupujte igračke koje nemaju deklaraciju, odnosno nepoznat je proizvođač ili uvoznik igračke,
- obratite pažnju na preporuke u pogledu dobi kako bi izabrali igračku koja odgovara uzrastu djeteta,
- pročitajte pažljivo sva upozorenja i uputstva,
- ne kupujte igračke neugodnog mirisa jer to može biti pokazatelj prisustva štetnih hemijskih tvari,
- provjerite je li igračka povučena s tržišta (Pratite obavještenja koja se objavljuju na internet stranici Agencije za nadzor nad tržištem

Bosne i Hercegovine. Ukoliko je proizvod, koji ste kupili, predmet jedne ovakve akcije, postupite prema uputama iz obavještenja o povlačenju / povratu).

➤ **Potrošači koji se odluče kupiti ove igračke, trebaju paziti na sljedeće sigurnosne savjete:**

- temeljito očistite ruke prije i nakon igranja ovim igračkama,
- ako se pri upotrebi pojave svrbež ili osip, odmah prestanite koristiti igračke,
- izbjegavajte da ljigavci dođu u dodir s očima, ustima, nosom i otvorenim ranama,
- nemojte jesti i piti istovremeno dok koristite ove igračke,
- nikada ne ostavljajte igračke na krevetu kako bi izbjegli produženi kontakt tokom spavanja,
- nadgledajte igru djece - važno je da vam je dijete uvijek u neposrednoj blizini, kako biste mogli na vrijeme spriječiti aktivnost koja bi mogla uzrokovati povredu.

Savjetujemo roditeljima da budu oprezni i kod domaćih alternativa, jer se neke od njih često pozivaju na boraks. Boraks, dinatrijev tetraborat dekahidrat ($\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \times 10\text{H}_2\text{O}$) se koristi u proizvodnji ljigavaca za postizanje karakteristične ljepljive, elastične strukture. Prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označavanju i pakovanju tvari i smjesa, dinatrijev tetraborat dekahidrat je klasificiran kao tvar toksična za reprodukciju. Tvari koje su klasificirane kao toksične za reprodukciju ne spadaju u dječje igračke!

Igračka ljigavac je ljepljiva, elastična masa za gnječenje. Komercijalno je dostupan u obliku za upotrebu ili u setovima, a može se izrađivati i kod kuće. Zahvaljujući privlačnom izgledu i rastezljivoj teksturi, jedna je od najpopularnijih igračkaka među djecom.

PRAVNI OSNOV

Da bi se igračke ljigavci mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju biti sigurne u skladu sa **Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).



VENTILATORSKE SOBNE GRIJALICE

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Ventilatorska sobna grijalica je uređaj za zagrijavanje prostora kod kojeg je strujanje vazduha preko grijača potpomognuto ventilatorom. Polako izlazi iz upotrebe u domaćinstvima zbog neekonomičnosti. Najčešći rizici kojima su izloženi korisnici ovih proizvoda su strujni udar, požar i opekotine.


PRAVNI OSNOV

Da bi se ventilatorske sobne grijalice mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju biti sigurne u skladu sa **Naredbom o električnoj opremi namijenjenoj za upotrebu unutar određenih naponskih granica** („Službeni glasnik BiH“, broj 98/09).

Prilikom kupovine ventilatorskih sobnih grijalica savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li se na proizvodu nalaze obavezne oznake / informacije?

Na proizvodu se trebaju nalaziti sljedeće oznake / informacije:

- oznaka proizvođača ili njegove robne marke,
- oznaka modela ili tipa uređaja,
- znak usklađenosti (C ili CE),
- vrijednost naznačenog napona ili raspona napona u voltima (V),
- oznaka prirode napona (~) ili frekvencije uređaja u hercima (Hz),
- vrijednost snage uređaja u vatima (W),
- oznaka klase zaštite (ukoliko je različita od klase I),
- oznaka zabrane prekrivanja grijalice grafički  ili tekstualno.

➤ Da li je uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti priloženo uz svaku grijalicu, napisano na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i da sadrži najmanje suštinom sljedeće izjave:

- „*Oprez: Dijelovi uređaja mogu biti vreli i izazvati opekotine u kontaktu sa kožom. Poseban oprez je potreban u prisustvu djece i osoba smanjenih mentalnih kapaciteta*“,
- „*Ne koristite ovu grijalicu u neposrednom okruženju kada, tuševa i bazena za plivanje*“,
- *CDržite djecu van dohvata uređaja osim ako su pod stalnim nadzorom*“,
- ako se na grijalici nalazi oznaka zabrane prekrivanja uređaja, ona mora biti dodatno objašnjena u uputstvu: „*Upozorenje: Kako bi se izbjeglo pregrijavanje uređaja, nemojte ga prekrivati!*“.



➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Vizuelnom kontrolom provjerite karakteristične sigurnosne zahtjeve koji se odnose na funkcionalnost i konstrukciju uređaja:

- Na uređaju ne smiju biti dostupni dijelovi pod naponom, grijači ili ventilator. Također, na uređaju ne smije biti ni dijelova koji se mogu ukloniti bez upotrebe alata, a čijim uklanjanjem postaju dostupni dijelovi pod naponom, grijači ili ventilator;
- Spoj između napojnog kabla i utikača, te kabla i tijela uređaja, mora biti odgovarajuće učvršćen (tzv. „sidro“);
- Zaštitna rešetka uređaja ne smije zauzimati više od 50% površine koju pokriva;
- Uređaj mora imati odgovarajuću mehaničku čvrstoću i stabilnost kako bi izdržao uslove predvidive upotrebe.



Nedostaci utvrđeni tokom proaktivnog nadzora ventilatorskih grijalica odnosili su se isključivo na nedostatke administrativne prirode u pogledu označavanja.

SVJETLOSNI LANCI



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine svjetlosnih lanaca (novogodišnjih ukrasnih lampica) savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li se na proizvodu nalaze obavezne informacije?

Na proizvodu se trebaju nalaziti sljedeće oznake / informacije:

- oznaka proizvođača ili njegove robne marke,
- oznaka modela / tipa,
- znak usklađenosti (C ili CE),
- vrijednost naznačenog napona ili raspona napona u voltima (V),
- oznake napona (V) i snage (W ili n x W) sijalica u lancu, ako se sijalice mogu mijenjati,
- oznaka klase zaštite.

➤ Da li su upozorenja jasno napisana?

Ukoliko su na svjetlosnom lancu ili njegovom pakovanju navedena bilo kakva sigurnosna upozorenja ona moraju biti napisana na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Značajna upozorenja koja se tiču svjetlosnih lanaca su sljedeća:

- ukoliko se sijalice u svjetlosnom lancu ne mogu mijenjati to mora biti jasno navedeno na pakovanju,
- na pakovanju se mora nalaziti upozorenje da svjetlosni lanac ne smije da se priključuje na izvor napona dok se nalazi u pakovanju, osim u slučajevima kada je pakovanje namijenjeno za prikazivanje,
- ukoliko svjetlosni lanac sadrži nestandardne sijalice, na pakovanju mora biti navedena informacija o vrsti i tipu zamjenske sijalice,
- obični svjetlosni lanci koji nisu predviđeni za vanjsku upotrebu moraju imati upozorenje „Nije za vanjsku upotrebu”.

➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine svjetlosnih lanaca možete provjeriti sljedeće:

- mjesto spoja napojnog kabla i utikača mora imati odgovarajuću izvedbu, odnosno biti učvršćeno na odgovarajući način (tzv. „sidro”),
- na uređaju ne smiju postojati vidljiva fizička oštećenja,
- dužina napojnog kabla od utikača do prve sijalice ne smije biti manja od 1,5 m.



Najčešći nedostaci utvrđeni tokom laboratorijskih ispitivanja svjetlosnih lanaca, odnosili su se na nedozvoljenu klasu izolacije i nedovoljnu dužinu kabla između utikača i prve svjetiljke.

Svjetlosni lanci su ukrasne lampice koje se uglavnom koriste tokom novogodišnjih praznika. Za korisnika mogu da predstavljaju opasnost od požara i strujnog udara. Posebno ugrožena kategorija su djeca jer im je ovaj proizvod interesantan.

PRAVNI OSNOV

Da bi se svjetlosni lanci stavili na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju biti usklađeni sa **Naredbom o električnoj opremi namijenjenoj za upotrebu unutar određenih naponskih granica** („Službeni glasnik BiH“, broj 98/09).



LED SIJALICE

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

LED je skraćenica od engleskih riječi „*Light Emitting Diode*“ (svijetleća dioda). LED tehnologija je jako rasprostranjena, a zbog uštede električne energije postaje standard u svim vrstama kućne, poslovne i javne rasvjete.

PRAVNI OSNOV

LED sijalice koje se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine moraju imati elektromagnetne karakteristike koje su u skladu sa **Naredbom o elektromagnetnoj kompatibilnosti** („Službeni glasnik BiH“, broj 41/10).

Prilikom kupovine LED sijalica savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ **Da li se na proizvodu nalaze obavezne informacije?**

Na proizvodu se trebaju nalaziti sljedeće oznake / informacije:

- znak usklađenosti (C ili CE),
- oznaka proizvođača ili njegove robne marke,
- oznaka tipa (modela), serije, serijskog broja ili bilo koja druga oznaka koja omogućava jasnu identifikaciju sijalice,
- oznaka snage sijalice u vatima (W).

➤ **Da li su upozorenja jasno napisana?**

Iako LED sijalice nisu proizvod koji zahtijeva posebna upozorenja ipak ukoliko se na ambalaži nalaze bilo kakva sigurnosna upozorenja za korisnike, ona moraju biti napisana na nekom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Također, ukoliko postoje upozorenja, ona moraju biti uočljiva i jasna.

➤ **Da li proizvod ima vidljivih nedostataka?**

Vizuelna kontrola LED sijalica u cilju otkrivanja eventualnih nedostataka u pogledu elektromagnetne kompatibilnosti nije moguća, jer elektromagnetne pojave se ne mogu vidjeti okom. Elektromagnetna kompatibilnost, s jedne strane se tiče uticaja električnog uređaja na ispravan rad drugih električnih uređaja u okruženju, a sa druge strane otpornosti samog uređaja da normalno funkcioniše u prisustvu regularnih smetnji iz okruženja. Dakle, ako bilo koji električni uređaj ne ispunjava zahtjeve elektromagnetne kompatibilnosti on nije potencijalno



opasan za korisnika, odnosno ne ugrožava njegovo zdravlje ili život.

Ipak, prilikom kupovine LED sijalica provjerite da li sijalica ima vidljivih fizičkih oštećenja, jer bilo kakva fizička oštećenja na električnom proizvodu mogu uticati na njegove funkcionalne i sigurnosne karakteristike.

RUČNE ELEKTRIČNE VIBRACIONE BRUSILICE



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine ručne električne vibracione brusilice savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li se na proizvodu nalaze obavezne oznake / informacije?



Svaka mašina mora biti označena jasno i neizbrisivo sa minimalno:

- znakom usklađenosti (C ili CE),
- nazivom (zaštitnim znakom) i adresom proizvođača (ovlaštenog zastupnika),
- oznakom modela, serije ili tipa proizvoda,
- godinom proizvodnje,
- serijskim brojem ako postoji,
- naznačenim (nazivnim) naponom ili

rasponom napona u voltima (V),

- simbolom prirode napona (~ ili a.c.) ili nazivnom frekvencijom (Hz),
- nazivnom snagom u Watima (W) ili nazivnom strujom u Amperima (A),
- oznakom klase II konstrukcije (samo za ručne električne vibracione brusilice klase II),
- oznakom IP broja zavisno od stepena zaštite od prodora vlage.

➤ Da li je uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti priloženo uz svaki proizvod i napisano na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine ručne električne vibracione brusilice obratiti pažnju na sljedeće:

- ručna električna vibraciona brusilica treba biti tako zatvorena da se omogući odgovarajuća zaštita od slučajnog kontakta sa dijelovima pod naponom, a izvlačenje, uvlačenje ili uvrtnje napojnog kabla ne smije biti moguće,
- dostupni dijelovi električne vibracione brusilice koji se mogu dotaknuti tokom normalne upotrebe ne smiju imati oštre ivice, neravnine ili vrhove da bi normalnim povlačenjem rukom ili prstom mogli izazvati povrede.

Najčešći nedostatak koji je otkriven prilikom proaktivnog nadzora je bio da uz mašinu nije isporučeno uputstvo za upotrebu i sigurnosno uputstvo kao i prevod istih na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

OBAVEZNA UPOZORENJA:

„UPOZORENJE: Radi smanjenja rizika od povreda, korisnik mora pročitati uputstvo za upotrebu“.

„UPOZORENJE“ mora biti napisano velikim slovima ne manjim od 2,4 mm i ne smije biti odvojeno od ostatka navoda.



Električna vibraciona brusilica je mašina za brušenje ili za poliranje, opremljena pločom koja obavlja kružno oscilirajuće kretanje paralelno na radnu površinu. To je alat namijenjen za uklanjanje površine materijala pomoću abrazivnog medija.

PRAVNI OSNOV

Da bi ručne električne vibracione brusilice mogle biti stavljene na tržište Bosne i Hercegovine moraju biti u skladu sa **Naredbom o sigurnosti mašina** („Službeni glasnik BiH“, broj 04/10).

NAJČEŠĆE POVREDE

Od ručne električne vibracione brusilice, najčešće povrede pored nepažljivog rukovanja, nastaju usljed strujnog udara i mehaničkih vrsta povreda na rukama, prstima, očima i licu.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI

Izjava o usklađenosti mora biti priložena uz svaku ručnu električnu vibracionu brusilicu i mora sadržavati sve propisane informacije.



SAMOBALANSIRAJUĆI ELEKTRIČNI SKUTER - HOVERBORD -

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Samobalansirajući električni skuter - hoverbord je samobalansirajuće lično prevozno sredstvo koje se sastoji od dva motorizirana točka spojena na par zglobnih papučica na kojima vozač postavlja stopala nogu. Vozač kontroliše brzinu hoverborda naginjući se naprijed ili nazad, i pravac kretanja okrećući papučice.

PRAVNI OSNOV

Da bi samobalansirajući električni skuter - hoverbord mogao biti stavljen na tržište Bosne i Hercegovine mora biti u skladu sa **Naredbom o sigurnosti mašina** („Službeni glasnik BiH“, broj 04/10).

Prilikom kupovine samobalansirajućeg električnog skutera - hoverborda savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li se na proizvodu nalaze obavezne oznake/ informacije?

Svaka mašina mora biti označena jasno i neizbrisivo sa minimalno:

- znakom usklađenosti (C ili CE),
- nazivom (zaštitnim znakom) i adresom proizvođača (ovlaštenog zastupnika),
- oznakom modela, serije ili tipa proizvoda,
- godinom proizvodnje i serijskim brojem ako postoji,
- naznačenim (nazivnim) naponom ili rasponom napona u voltima (V),
- simbolom prirode napona (~ ili a.c.) ili nazivnom frekvencijom (Hz),
- nazivnom snagom u Watima (W) ili nazivnom strujom u Amperima (A),
- oznakom klase II konstrukcije (samo za hoverborde klase II),
- oznakom IP broja zavisno od zaštite od prodora vlage.



➤ Na punjačima baterija posebno moraju postojati i oznake:

- nominalni istosmjerni (d.c.) izlazni napon u voltima (V),
- nominalna istosmjerna (d.c.) izlazna struja u amperima (A),
- polaritet izlaznih krajeva (pozitivan izlaz sa znakom „+“, a negativan „-“ (oznaka polariteta nije potrebna ako je spriječeno nepravilno spajanje),
- karakteristike osigurača,

– ako je izlaz najmanje 20 VA, moraju posebno postojati upozorenja o čitanju uputa i izlaganju kiši.

➤ Da li je uputstvo za upotrebu priloženo uz proizvod?

Uputstvo za upotrebu mora biti priloženo uz svaki proizvod i napisano na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

➤ Da li proizvod ima vidljivih sigurnosnih nedostataka (neusklađenosti)?

Prilikom kupovine hoverborda obratiti pažnju na sljedeće:

- hoverbord mora biti konstruisan tako da prilikom normalnog korištenja ima odgovarajuću mehaničku čvrstoću i mogućnost odvajanja dijelova samo uz upotrebu alata, te da postoji odgovarajuća zaštita od slučajnog kontakta sa dijelovima pod naponom,
- dostupni dijelovi hoverborda koji se mogu dotaknuti tokom normalne upotrebe ne smiju imati oštre ivice, neravnine ili vrhove da bi normalnim povlačenjem rukom ili prstom mogli izazvati povrede.

NAJČEŠĆE POVREDE

Prilikom korištenja hoverborda, najčešće povrede pored nepažljivog rukovanja su usljed požara, eksplozije i hemijskog rizika, a nastaju na stopalima, rukama, prstima, očima i licu.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI

Izjava o usklađenosti mora biti priložena uz svaki samobalansirajući električni skuter i mora sadržavati sve propisane informacije.

SAVITLJIVE VODONEPROPUSNE TRAKE - PARNE BRANE



SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Prilikom kupovine savitljivih vodonepropusnih traka i elastičnih traka za hidroizolaciju - parnih brana savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li su proizvodi označeni oznakom usklađenosti?

Savitljive vodonepropusne trake i elastične trake za hidroizolaciju - parne brane moraju biti označeni oznakom usklađenosti koja sadrži sljedeće:



- znak „E“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i bez oznake ili znak „CE“ u Republici Srpskoj,
- ime proizvođača,
- sjedište proizvođača,
- zadnja dva broja godine u kojoj je oznaka stavljena na proizvod,
- evidencijski broj ovlaštenog pravnog lica / tijela za ocjenjivanje usklađenosti - klasa, broj i datum izdavanja certifikata o usklađenosti u slučaju da su učestvovali u postupku ocjenjivanja usklađenosti,

- oznaka standarda BAS EN 13970:2008 ili BAS EN 13984:2014,
- naziv građevinskog proizvoda,
- proizvođačeva identifikacijska oznaka građevinskog proizvoda,
- obavještenje o svojstvima / karakteristikama proizvoda.

➤ Da li je uz proizvod priložena izjava o usklađenosti i certifikat o usklađenosti (samo za proizvode sa sistemom ocjenjivanja 1)?

Izjavom o usklađenosti i certifikatom o usklađenosti se dokazuje upotrebljivost građevinskog proizvoda, a izdaju se nakon provođenja postupka ocjenjivanja usklađenosti tehničkih svojstava građevinskog proizvoda sa tehničkom specifikacijom. Izjavom o usklađenosti i certifikatom o usklađenosti se potvrđuje da se proizvod može staviti na tržište i koristiti za građenje.

➤ Da li su uz proizvod priložena tehnička uputstva?

Tehnička uputstva moraju slijediti svaki građevinski proizvod koji se isporučuje odnosno svako pojedinačno pakovanje. Sve informacije na proizvodu - pakovanju i u uputstvu moraju biti napisane na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Tehnička uputstva moraju sadržavati podatke značajne za transport i upotrebu proizvoda, zatim mora biti naveden rok do kada se taj proizvod može ugraditi, odnosno da taj rok nije ograničen. Uz pisani tekst, tehnička uputstva radi lakšeg razumijevanja mogu sadržavati nacрте i ilustracije. Najčešći nedostaci utvrđeni tokom proaktivnog nadzora savitljivih vodonepropusnih traka i elastičnih traka za hidroizolaciju - parnih brana su se odnosili na administrativne neusklađenosti odnosno proizvodi nisu bili označeni oznakom usklađenosti, uz proizvode nije bila priložena izjava o usklađenosti ili nisu priložena tehnička uputstva.

Parna brana je izolacioni sloj koji služi za sprječavanje ulaska vodene pare u termoizolaciju i zidove, krovove i stropove. Pri ugrađivanje parne brane potrebno je izabrati pravilnu kombinaciju brane i izolacije jer se tako može poboljšati klima u unutrašnjosti objekta. Parna brana se ugrađuje što više na unutrašnjoj, toploj strani konstrukcije.

PRAVNI OSNOV

Da bi se savitljive vodonepropusne trake i elastične trake za hidroizolaciju - parne brane mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju ispunjavati odredbe **Zakona o građevinskim proizvodima u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Sl. novine FBiH“, broj 78/09), **Zakona o građevinskim proizvodima u Republici Srpskoj** („Sl. glasnik RS“ broj 5/12) i **Zakona o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“, br. 45/04, 44/07 i 102/09).



STOLARIJA - PROZORI

SAVJETI PRILIKOM KUPOVINE

Namjena prozora je da propuste svjetlost i da se vrši provjetranje zatvorenog prostora.

Prozori moraju biti izrađeni tako da ispune sljedeće uslove: zaštitu od kiše, hladnoće i buke, omogućavanje prirodnog osvjetljenja, omogućavanje prirodnog dotoka svježeg vazduha i zaštitu od provale.

PРАВNI OSNOV

Da bi se prozori mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju ispunjavati odredbe **Zakona o građevinskim proizvodima u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Sl. novine FBiH“, broj 78/09), **Zakona o građevinskim proizvodima u Republici Srpskoj** („Sl. glasnik RS“ broj 5/12) i **Zakona o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“, br. 45/04, 44/07 i 102/09).

Prilikom kupovine prozora savjetujemo potrošače da obrate pažnju na sljedeće:

➤ Da li su proizvodi označeni oznakom usklađenosti?

Prozori moraju biti označeni oznakom usklađenosti koja sadrži sljedeće:

- znak „E“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i bez oznake ili znak „CE“ u Republici Srpskoj,
- ime proizvođača,
- sjedište proizvođača,
- zadnja dva broja godine u kojoj je oznaka stavljena na proizvod,
- evidencijski broj ovlaštenog pravnog lica / tijela za ocjenjivanje usklađenosti - klasa, broj i datum izdavanja certifikata o usklađenosti u slučaju da su učestvovali u postupku ocjenjivanja usklađenosti,
- oznaka standarda BAS EN 14351-1+A2:2018,
- naziv građevinskog proizvoda,
- proizvođačeva identifikacijska oznaka građevinskog proizvoda,
- obavještenje o svojstvima / karakteristikama proizvoda.



➤ Da li je uz proizvod priložena izjava o usklađenosti i certifikat o usklađenosti (samo za proizvode sa sistemom ocjenjivanja 1)?

Izjavom o usklađenosti i certifikatom o usklađenosti se dokazuje upotrebljivost građevinskog proizvoda, a izdaju se nakon provođenja postupka ocjenjivanja usklađenosti tehničkih svojstava građevinskog proizvoda sa tehničkom specifikacijom. Izjavom o usklađenosti i certifikatom o usklađenosti se potvrđuje da se proizvod može staviti na tržište i koristiti za građenje.

➤ Da li su uz proizvod priložena tehnička uputstva?

Tehnička uputstva moraju slijediti svaki građevinski proizvod koji se isporučuje odnosno svako pojedinačno pakovanje. Sve informacije na proizvodu - pakovanju i u uputstvu moraju biti napisane na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Tehnička uputstva moraju sadržavati podatke značajne za transport i upotrebu proizvoda. Uz pisani tekst, tehnička uputstva radi lakšeg razumijevanja mogu sadržavati nacрте i ilustracije. Proizvođač mora osigurati informaciju o skladištenju i rukovanju i zahtjevima za instalaciju i tehnikama, ako nije odgovoran za ugradnju proizvoda, te održavanju i čišćenju, instrukcijama za krajnju upotrebu i instrukcijama za sigurnost pri upotrebi.

Najčešći nedostaci utvrđeni tokom proaktivnog nadzora prozora su se odnosili na administrativne neusklađenosti odnosno proizvodi nisu bili označeni oznakom usklađenosti, uz proizvode nije bila priložena izjava o usklađenosti ili nisu priložena tehnička uputstva. Laboratorijska ispitivanja prozora su se odnosila na ispitivanje zrakopropusnosti, vodonepropusnosti i otpornosti na opterećenje vjetrom. Laboratorijska ispitivanja prozora nisu pokazala neusklađenosti svojstava u odnosu na svojstva navedena na oznakama usklađenosti ili dokumentima o usklađenosti.

REZULTATI NADZORA NAD TRŽIŠTEM U 2019. GODINI



Tokom aktivnosti proaktivnog nadzora nad tržištem realizovano je 228 inspeksijskih kontrola, u okviru kojih su administrativno, vizuelno i laboratorijski kontrolisana 193 različita modela proizvoda (177 modela proizvoda je ispitano u laboratorijama) od čega 122 modela (63,2 %) nisu ispunjavali propisane sigurnosne zahtjeve. Kao rezultat navedenih aktivnosti, sa tržišta je povučeno i vraćeno od potrošača 6.278 komada proizvoda. Poslovni subjekti su, dobrovoljno ili po nalogu inspeksijskih organa, uskladili 9.464 komada proizvoda sa propisanim sigurnosnim zahtjevima.

Agencija je u 2019. godini pokrenula 24 predmeta reaktivnog nadzora nad tržištem. Od ukupnog broja pokrenutih predmeta reaktivnog nadzora, u 13 predmeta je utvrđeno da se predmetni proizvodi nalaze na tržištu Bosne i Hercegovine. Kao rezultat ovih aktivnosti, sa tržišta je povučeno 7.302 komada nesigurnih proizvoda. Izvršeno je usklađivanje 21.497 komada proizvoda sa propisanim sigurnosnim zahtjevima.

Grupa proizvoda	Ukupan broj neusklađenih proizvoda	Broj proizvoda kod kojih su otklonjene neusklađenosti	Broj proizvoda povučenih sa tržišta
Dječije hodalice	104	71	33
Dječije stolice za hranjenje	171	0	171
Trotineti za djecu	398	366	32
Stolovi za vanjsku upotrebu	112	2	110
Igračke sa laserskim lampama	95	0	95
Laserski pokazivači	40	0	40
Plutajući proizvodi - sjedalice	1351	1267	84
Plutajući proizvodi za rekreaciju	495	31	464
Igračke (migracije određenih elemenata)	2251	0	2251
Igračke (sadržaj ftalata)	436	0	436
Električni fenovi za kosu	315	0	315
Električne svjetiljke	797	696	101
Svjetlosni lanci	689	396	293
Kvarcne sobne grijalice	1547	0	1547
Ventilatorske sobne grijalice	6000	6000	0
LED sijalice	13	13	0
Ručne električne vibracione brusilice	11	11	0
Samobalansirajući električni skuteri (hoverbordi)	145	145	0
Kacige za bicikliste i korisnike skejtborda i koturaljki	168	112	56
Plutajuća pomagala	240	3	237
Zaštitna / sigurnosna obuća	21	8	13
Stolarija - prozori	2	2	0
Savijljive vodonepropusne trake	341	341	0
REAKTIVNI NADZOR	28799	21497	7302



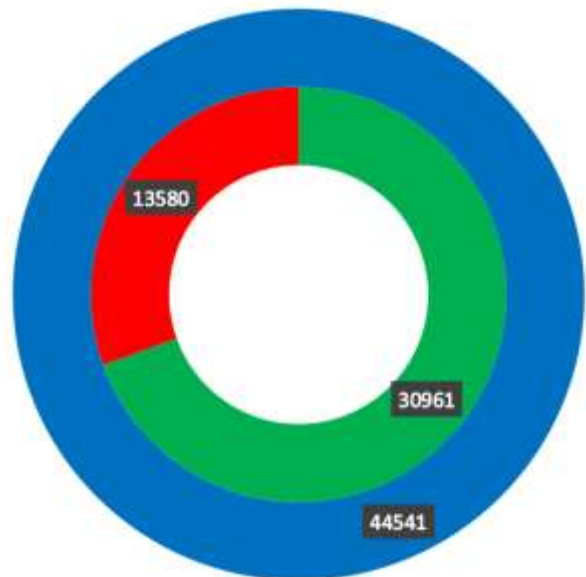
REZULTATI NADZORA NAD TRŽIŠTEM U 2019. GODINI

SUMARNI REZULTATI PROAKTIVNOG I REAKTIVNOG NADZORA SA PREDUZETIM MJERAMA

U 2019. godini je administrativno, vizuelno i / ili laboratorijski kontrolisano 206 modela proizvoda, od čega je 135 modela (44.541 komad) bilo neusklađeno sa propisanim sigurnosnim zahtjevima.

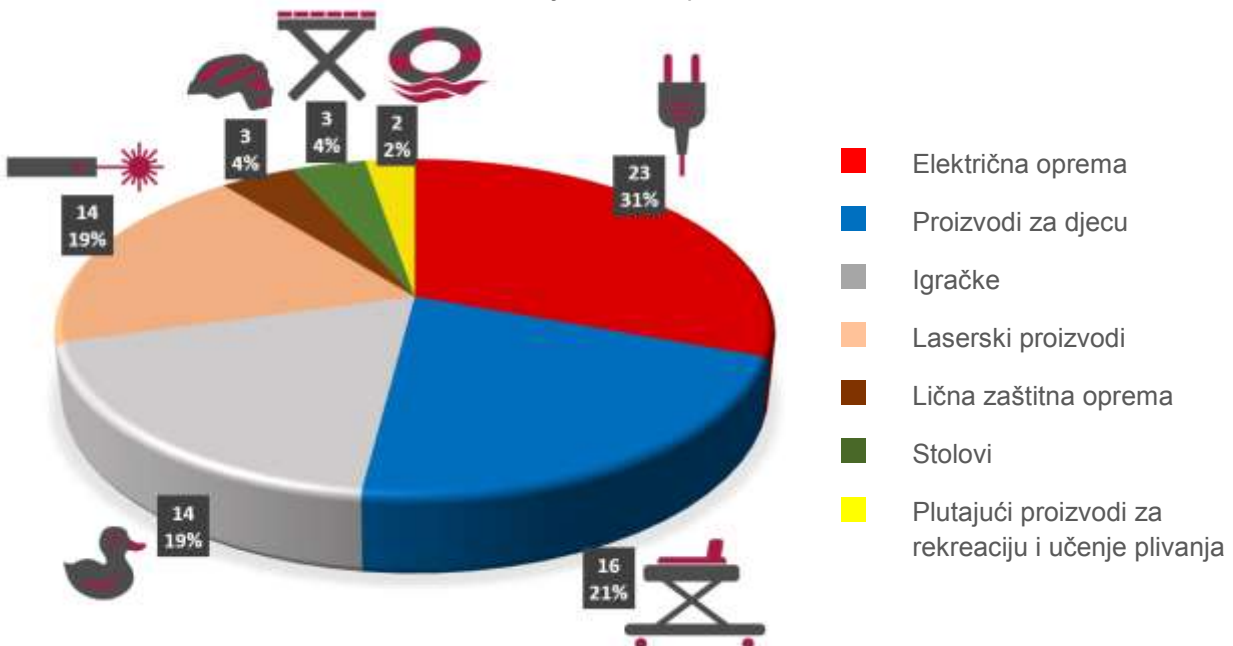
Od ukupnog broja neusklađenih komada proizvoda poslovni subjekti su dobrovoljno ili po nalogu inspeksijskih organa izvršili usklađivanje 30.961 komad proizvoda sa propisanim sigurnosnim zahtjevima. Sa tržišta Bosne i Hercegovine je povučeno i vraćeno od potrošača 13.580 komada proizvoda.

- Ukupan broj neusklađenih proizvoda
- Broj proizvoda kod kojih su otklonjene neusklađenosti
- Broj proizvoda povučenih sa tržišta i vraćenih od potrošača



GRUPE PROIZVODA SA OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

Kao rezultat provođenja proaktivnog i reaktivnog nadzora nad tržištem u 2019. godini, na tržištu Bosne i Hercegovine je pronađeno 75 modela nesigurnih proizvoda koji su predstavljali ozbiljan rizik za potrošače:

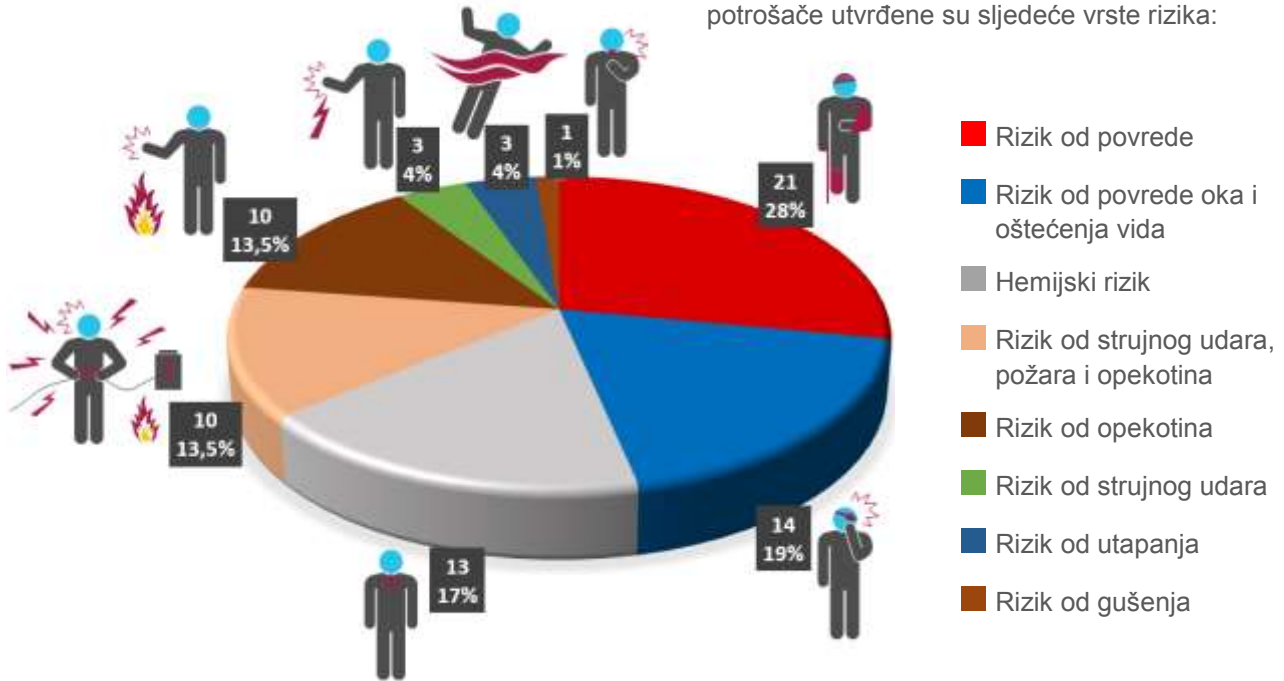


REZULTATI NADZORA NAD TRŽIŠTEM U 2019. GODINI



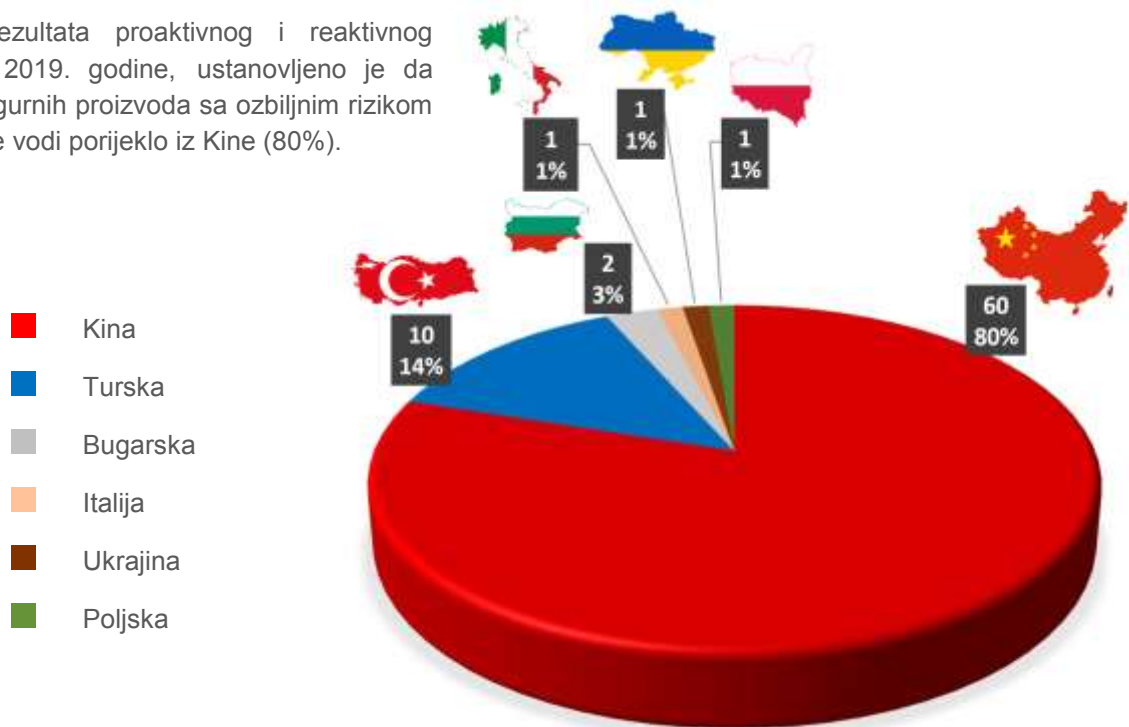
VRSTE RIZIKA

Kod 75 modela proizvoda sa ozbiljnim rizikom za potrošače utvrđene su sljedeće vrste rizika:



PORIJEKLO PROIZVODA SA OZBIJNIM RIZIKOM

Analizom rezultata proaktivnog i reaktivnog nadzora iz 2019. godine, ustanovljeno je da najviše nesigurnih proizvoda sa ozbiljnim rizikom za potrošače vodi porijeklo iz Kine (80%).





PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM

Laserska igračka pištolj TOYS predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj Cross Fire NO.2218 predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj PISTOL NO.P220+ predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj Airsoft Gun NO.205A predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj Dead Shoot 929-34 predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj SUPER GUN predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj Flashlight 3809 Surmount predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj M-3000AF AIR SOFT GUN predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserski pokazivač R191 predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserski pokazivač Laser Diode predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Laserski pokazivač predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Baterijska lampa sa laserom 288 predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM



Laserski pokazivač Multi Green predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Trotinet DJ-06255 predstavlja rizik od povrede jer je došlo do trajnih deformacija, pucanja plastičnih dijelova i napuknuća cijevi upravljača, prečnik prednjih točkova je znatno manji od propisanih 120 mm i prečnik krajeva ručki upravljača je manji od propisanih 40 mm.
Zemlja porijekla: Kina.



Trotinet H1 predstavlja rizik od povrede jer je prečnik prednjih točkova znatno manji od propisanih 120 mm i prečnik krajeva ručki upravljača je manji od propisanih 40 mm.
Zemlja porijekla: Kina.



Trotinet TGR00517 predstavlja ozbiljan rizik od povrede jer je došlo do trajnih deformacija i preloma prednjeg točka, prečnik prednjih točkova je znatno manji od propisanih 120 mm i prečnik krajeva ručki upravljača je manji od propisanih 40 mm.
Zemlja porijekla: Kina.



Metalni sto YXTB1256B predstavlja ozbiljan rizik od povrede za korisnika jer nije stabilan i može se lako prevrnuti.
Zemlja porijekla: Kina



Sto ljetni S3021-2 predstavlja ozbiljan rizik od povrede za korisnika jer nije stabilan i može se lako prevrnuti.
Zemlja porijekla: Kina.



Trotinet Firefly A 200 - u nekim je slučajevima prijavljeno da se vijak koji drži prednju viljušku odvrće te tako prednji točak može spasti sa aluminijske cijevi, što bi se moglo dogoditi pri korištenju trotineta i moglo bi uzrokovati pad i povrede korisnika.
Zemlja porijekla: Kina.



Sto Donantracite 23 AN predstavlja ozbiljan rizik od povrede za korisnika jer nema odgovarajuću izdržljivost.
Zemlja porijekla: Italija



Dječija stolica za hranjenje Dolu 7551 predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti prema naprijed tokom upotrebe.
Zemlja porijekla: Turska.





PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM

Dječija stolica za hranjenje *Cookie Dino* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti unatrag tokom upotrebe.
Zemlja porijekla: Bugarska.



Dječija stolica za hranjenje *Puerri Picola HC-15* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti tokom upotrebe.
Zemlja porijekla: Kina.



Dječija stolica za hranjenje *preklopna* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na čvrstoću i uklještenje prstiju.
Zemlja porijekla: Kina.



Dječija stolica za hranjenje *Dolu 7150* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti prema naprijed tokom upotrebe.
Zemlja porijekla: Turska.



Dječija hodalicica *Alpina Yurutec* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti, sjedište hodalice je pretrpilo trajne deformacije i narušena je funkcija mehanizma za podešavanje visine.
Zemlja porijekla: Turska.



Dječija hodalicica *Puerri C1001* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer je sjedište hodalice pretrpilo trajne deformacije i jer je narušena funkcija mehanizma za podešavanje visine.
Zemlja porijekla: Kina.



Dječija hodalicica *ES Robot* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti.
Zemlja porijekla: Turska.



Dječija hodalicica *Miniya Walker* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer nije stabilna i može se prevrnuti, sjedište hodalice je pretrpilo trajne deformacije i narušena je funkcija mehanizma za podešavanje visine.
Zemlja porijekla: Turska.



Dječija hodalicica *Speedy 552* predstavlja ozbiljan rizik od povrede za djecu jer je sjedište hodalice pretrpilo trajne deformacije i jer je narušena funkcija mehanizma za podešavanje visine.
Zemlja porijekla: Kina.



PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM



Igračka ljugavac *Monster rozi Bouncy slime* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Slime žele za igru gelatina* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Gelatina – slime ΠΡΙΤΣΑ* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Diamond Crystal Mud* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka *SPIDER SENSE/SPIDER MAN/CRYSTAL MUD* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Slime sand glue* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Barrel-O-Slime* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *TGW 14698* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.



Igračka ljugavac *Slime crystal* može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.

Zemlja porijekla: Kina.





PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM

Igračka **Ijgavac loptica** može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.
Zemlja porijekla: Kina.



Igračka **Ijgavac** može imati štetan uticaj na zdravlje djece tj. na njihov reproduktivni sistem jer je migracija bora iz igračke veća od dopuštene.
Zemlja porijekla: Kina



Igračka sa šljokicama **Shimmeez** predstavlja rizik od gušenja jer se sitni dijelovi (šljokice) mogu lako odvojiti od igračke, pa ih dijete može staviti u usta.
Zemlja porijekla: Kina.



Plutajuće pomagalo za plivanje **ROIG 18RTC1504** predstavlja rizik od utapanja jer sigurnosni nepovratni ventili nisu u funkciji, komore zadržavaju manje od 50 % originalnog pritiska. i otpornost na probijanje je nedovoljna.
Zemlja porijekla: Kina.



Igračka lutka **Atinil – Fashion show** predstavlja hemijski rizik jer sadrži ftalate u količini većoj od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Nosiljka za bebe **Free ON Travel 3u1** predstavlja ozbiljan rizik za djecu od povreda jer može doći do pucanja remena nosiljke i dijete može ispasti iz nosiljke.
Zemlja porijekla: Kina.



Plutajuće pomagalo sa sjedalicom **Bestway 34045** predstavlja ozbiljan rizik od utapanja jer sjedalica ima samo jednu komoru za napuhavanje.
Zemlja porijekla: Kina.



Igračka lutka **Beautiful fashion friends** predstavlja hemijski rizik jer sadrži ftalate u količini većoj od dozvoljene.
Zemlja porijekla: Kina.



Nosiljka za bebe **Dino Chipolino** nije sigurna i predstavlja rizik od povrede zato što može doći do pucanja remena.
Zemlja porijekla: Bugarska.



Plutajuće pomagalo sa sjedalicom **Intex 59586NP** predstavlja ozbiljan rizik od utapanja jer ima samo jednu komoru za napuhavanje.
Zemlja porijekla: Kina.



PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM



Biciklistička kaciga *Honghui 16T27-250* predstavlja ozbiljan rizik od povreda jer je apsorpcija udara nedovoljna sa oštećenjima konstrukcije proizvoda i uređaj za stezanje nije kompletan. Zemlja porijekla: Kina



Biciklistička kaciga *Solstice Casque Bontrager* predstavlja ozbiljan rizik od povreda jer je apsorpcija udara nedovoljna sa oštećenjima konstrukcije proizvoda. Zemlja porijekla: Kina.



Električni toster *ZILAN ZLN7628* predstavlja opasnost od strujnog udara jer nema adekvatnu izolaciju.

Zemlja porijekla: Turska.



Prenosna električna svjetiljka *KINSACH KS 188A* predstavlja rizik od požara i strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u kablu manja od minimalno dozvoljene. Zemlja porijekla: Kina



Prenosna električna svjetiljka *TX518379* predstavlja rizik od požara i strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u kablu manja od minimalno dozvoljene. Zemlja porijekla: Kina.



Prenosna električna svjetiljka *LM-602* predstavlja rizik od požara i strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u kablu manja od minimalno dozvoljene.

Zemlja porijekla: Kina.



Prenosna električna svjetiljka *Rola DY15256* predstavlja rizik od požara i strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u kablu manja od minimalno dozvoljene i tip utikača ne odgovara standardima u Bosni i Hercegovini. Zemlja porijekla: Kina.



Mikser za hranu *Home KMX-3605-KH* ima nedovoljnu otpornost na vatru termoplastičnih materijala te stoga može dovesti korisnike u opasnost od požara i opekotina. Zemlja porijekla: Kina.



Ventilatorska grijalica *SENCOR SFH 7011WH* predstavlja rizik od opekotina, strujnog udara i požara jer se plastični dijelovi uređaja mogu lahko otopiti, čime korisniku postaju dostupni pokretni dijelovi i dijelovi uređaja pod naponom. Zemlja porijekla: Ukrajina.





PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM

Električna kvarcna grijalica AWT LX-2820 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Kina.



Električna kvarcna grijalica DiGi 0.1 RH14A predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Kina.



Električna kvarcna grijalica Luxell LX-2820M predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Turska.



Električna kvarcna grijalica KUMTEL LX-2835 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Turska.



Električna kvarcna grijalica KUMTEL KS-2700 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Turska.



Električna kvarcna grijalica Elit T-1800 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan i zaštitna rešetka se može potpuno skinuti bez upotrebe dodatnog alata. Zemlja porijekla: Turska.



Električna kvarcna grijalica AWT W-HQ1207S predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan. Zemlja porijekla: Kina.



Električna kvarcna grijalica Ketao LX-2830 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan. Zemlja porijekla: Kina.



Električna kvarcna grijalica Mesko tip MS7710 predstavlja opasnost od požara i opekotina jer ima mehanizam koji uključuje grijače kada se grijalica uspravi iako nijedan grijač nije prethodno vidljivo usijan. Zemlja porijekla: Kina.



PROIZVODI SA OZBILJNIM RIZIKOM



Fen za kosu Sonar SN-12 predstavlja opasnost od strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u napojnom kablju manja od dozvoljenog minimuma i ulazna snaga je mnogo manja od nazivne snage. Zemlja porijekla: Kina.



Fen za kosu 9908 predstavlja opasnost od strujnog udara jer je površina poprečnog presjeka provodnika u napojnom kablju manja od dozvoljenog minimuma i ulazna snaga je mnogo manja od nazivne snage. Zemlja porijekla: Kina.



Fen za kosu CAMRY CR 2241 predstavlja rizik od opekotina, požara i strujnog udara jer nema termoprekidač i napravljen je od zapaljivog materijala. Zemlja porijekla: Poljska.



Svjetlosni lanac 100 LED predstavlja opasnost od strujnog udara i požara jer ima klasu izolacije „0“ koja nije dozvoljena i dužina kablja između utikača i prve svjetiljke je manja od dozvoljene. Zemlja porijekla: Kina.



Svjetlosni lanac 100 LED Decorative Lights predstavlja opasnost od strujnog udara i požara jer ima klasu izolacije „0“ koja nije dozvoljena. Zemlja porijekla: Kina.



Svjetlosni lanac L47685 predstavlja opasnost od strujnog udara i požara jer ima klasu izolacije „0“ koja nije dozvoljena i dužina kablja između utikača i prve svjetiljke je manja od dozvoljene. Zemlja porijekla: Kina.



Svjetlosni lanac ROIG SWK716 predstavlja opasnost od strujnog udara i požara jer ima klasu izolacije „0“ koja nije dozvoljena. Zemlja porijekla: Kina.



Laserska igračka pištolj BB Airsoft Gun R-833A predstavlja rizik od povrede oka i oštećenja vida jer je izmjerena srednja snaga laserskog snopa veća od dozvoljene. Ovaj model proizvoda je bio predmet nadzora 2018. godine, a 2019. godine je opet pronađen na tržištu ali kod drugog uvoznika. Zemlja porijekla: Kina.





Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine

Trg Ilidžanske brigade 2b, 71124 Istočno Sarajevo

Tel.: 00 387 57 340 718 ■ Fax: 00 387 57 343 502 ■ E-mail: msa.info@annt.gov.ba
www.annt.gov.ba ■ www.facebook.com/ANNTBIH ■ www.twitter.com/ANNTBIH

ISSN 2303-5439



9 772303 543904